

Prenošenje vjere (I)

Obitelj je kovačnica djetetovog karaktera i osobnosti te mjesto gdje se ukorjenjuje ljubav prema Bogu. Novi nastavak u nizu članaka o obitelji.

25.05.2015.

Svako dijete je Božji znak pouzdanja u roditelje koji im povjerava sina ili kćer pozvane na vječnu radost. Vjera je najbolje nasljeđe koje roditelji mogu prenijeti svojoj djeci. Ona je jedina stvar koja je uistinu važna budući da je ona ta koja daje konačno značenje našem životu. A

Bog nikada ne daje zadatak bez pružanja i sredstava potrebnih za njegovo izvršenje. Stoga nijedna ljudska zajednica nije bolje opremljena od obitelji za osigurati da se vjera ukorijeni u djetetovom srcu.

Osobno svjedočanstvo

Odgajanje djeteta u katoličkoj vjeri obuhvaća više od pukog podučavanja nauka; ono također zahtijeva prenošenje načina života. Iako je Božja riječ učinkovita sama po sebi, za njeno širenje Bog je htio poslužiti se posredstvom ljudskog svjedočanstva. Evanđelje je drugima uvjerljivo kada ga se vidi življenog. Ovo je posebice istinito kod djece koja imaju poteškoća u razlikovanju onoga što je rečeno od osobe koja govori – posebice kada su njihovi otac ili majka ti koji govore. Vidjeti vlastitog oca ili majku kako mole stoga ima posebno značenje i vrijednost za njih.

Zbog toga roditelji imaju svaku prednost za prenošenje vjere svojoj djeci. Više od riječi, ono što Bog očekuje je da budu pobožni i dosljedni u življenju vjere. Osobno svjedočanstvo roditelja treba uvijek biti očigledno, dajući primjer vlastitoj djeci s prirodnošću, bez ikakve predstave. „Neka vas vide kako molite. To sam ja vidio svoje roditelje da rade i urezano mi je u srce. Tako da kada vaša djeca dođu u moje godine, s nježnošću će se sjećati svog oca ili majke koji su ih prisiljavali samo svojim primjerom i osmijehom, podučavajući ih po potrebi i bez da im dosađuju.“[1]

Ponekad djeca samo trebaju vidjeti radost svojih roditelja poslije odlaska na ispovijed kako bi vjera zauzela čvršće mjesto u njihovim srcima. Dječja moć zapažanja ne smije nikad biti podcijenjena. Djeca vrlo dobro poznaju svoje roditelje – i ono što je kod njih dobro i ono što baš i nije

tako da sve što roditelji čine, ili propuste učiniti, je za njih poruka koja pozitivno ili negativno utječe na njihov razvoj.

Benedikt XVI. često je naglašavao da su duboke promjene u institucijama i ljudima su najčešće rezultat svetaca, a ne ni učenjaka ni moćnika: „Usred povijesnih nestalnosti, sveci su ti koji su bili istinski reformatori koji su toliko često podigli čovječanstvo iz mračnih dolina, u koje postoji uz stalan rizik od ponovnog propadanja u njih, te su donijeli svjetlo kadgod je to bilo potrebno.“[2]

Nešto slično događa se u obiteljima. Svakako, roditelji trebaju pronaći najbolja pedagoška sredstva za prenijeti vjeru i tražiti potrebnu formaciju za učinkovito je naučavati. Ali ključ roditeljskog napora jest uložiti trud za postići svetost. Osobna svetost sa sobom nosi sposobnost pronalaska najboljeg načina za

naučavanje vjere. „Iskustvo u svim kršćanskim okruženjima pokazuje koji dobri učinci proizlaze iz ovog prirodnog i nadnaravnog uvoda u život pobožnosti dan unutar topline doma. Djeca uče postaviti Boga na prvo mjesto svojih privrženosti. Ona uče vidjeti Boga kao svog Oca i Mariju kao svoju Majku i uče se moliti slijedeći primjer svojih roditelja. Na ovaj način osoba može jednostavno vidjeti kakav divan apostolat roditelji imaju i da je njihova dužnost živjeti potpunim kršćanskim životom molitve, kako bi svojoj djeci mogli prenijeti svoju ljubav prema Bogu – što je nešto više od samog podučavanja.“[3]

Ozračje povjerenja i prijateljstva

Danas također primjećujemo stvarnost da mnogi mladi ljudi – posebice u svojim tinejdžerskim godinama – slabe u svojoj vjeri kada

ih se stavi na test. Podrijetlo tih kriza može biti raznoliko: pritisak poganiziranog okruženja, prijatelji koji ismijavaju vjerska uvjerenja drugih, učitelji koji šire ateističko stajalište ili omalovažavaju važnost Boga. Ali ove krize postaju ozbiljne samo ako oni koji kroz njih prolaze ne mogu otvoriti svoja srca pravim ljudima za savjet.

Važno je da roditelji njeguju ozračje povjerenja sa svojom djecom i da su uvijek u mogućnosti posvetiti im vrijeme. „Djeca – čak i ona koja se čine tvrdoglava i ne reaguju – uvijek žele ovu bliskost, ovo bratstvo, sa svojim roditeljima. Pitanje je povjerenja. Roditelji trebaju odgajati svoju djecu u ozračju prijateljstva, nikada ne dajući dojam da im ne vjeruju. Oni im trebaju dati slobodu i naučiti ih kako je koristiti s osobnom odgovornošću. Bolje je da si roditelji dozvole biti 'prevareni' s vremena na vrijeme jer će povjerenje koje su

iskazali učiniti da će djeca sama osjećati sram što su ga zloupotrijebili – oni će se ispraviti. S druge strane, ako nemaju slobodu, ako vide da im nitko ne vjeruje, uvijek će biti skloni varanju svojih roditelja.“**[4]** Nema potrebe čekati dok djeca dosegnu mladenaštvo za primjeniti ovaj savjet jer je koristan čak i za veoma mladu djecu.

Razgovarati s vlastitom djecom, osim što je vrlo ugodno, najbolji je način za izgradnju pravog prijateljstva s njima. Kada dvoje ljudi ima odnos povjerenja, most se stvara između njih koji potiče otvaranje srca i razgovor o vlastitim brigama i problemima, što je također dobar način za bolje se upoznati. Iako je istina da su pojedine godine teže od drugih za postizanje ove bliskosti, roditelji bi uvijek trebali težiti da postanu „prijatelji svoje djece – prijatelji s kojima će djeca biti voljna dijeliti svoje tjeskobe, koji će slušati

njihove probleme, koji će im pomoći na učinkovit i prijatan način.“[5]

U ovoj atmosferi prijateljstva, djeca mogu slušati o Bogu na ugodan i primamljiv način. Ovo zahtijeva od roditelja da odvoje vrijeme za svoju djecu i da ono bude „kvalitetno“ vrijeme. Djeca bi trebala osjetiti da njihove roditelje uistinu zanimaju njihove brige i da su čak spremni staviti na stranu vlastite brige zbog njih. Roditelji stoga trebaju biti spremni ugaziti televizor ili računalo – ili jasno skrenuti pozornost od njih – kada sin ili kćer dođu i žele razgovarati o nečemu što ih muči. Oni trebaju biti spremni smanjiti količinu vremena posvećenu poslu kako bi imali vremena za provesti ga s obitelji; tražiti prilike za aktivnosti u slobodno vrijeme koje potiču razgovor među članovima obitelji, itd.

Otajstvo slobode

Gdje postoji istinska sloboda, ljudi ne čine uvijek ono što je za njih najbolje ili što bismo se nadali s obzirom na napore koje smo uložili u njihovu korist. Ponekad učinimo stvari dobro, a one ipak završe loše ili barem prividno tako. Kada se ovo dogodi, nema koristi od okrivljavanja sebe ili drugih za to. Najbolji odgovor je stjecanje iskustva kako bi se još bolje obrazovali i pomogli drugima učiniti isto. Ovdje nema čarobnih formula. Svatko ima vlastiti način postojanja i svoj osobni način gledanja na stvari i prosuđivanja stvari. Isto je i s djecom u obitelji koja, iako žive u sličnom okruženju, imaju poprilično različite interese i osjetljivosti.

Ali ova raznolikost nije prepreka; ona, naprotiv, širi obrazovne horizonte. S jedne strane, ona omogućava da se obrazovanje odvija

unutar osobnog odnosa, daleko od stereotipova. S druge, raznolikost djetetovih sklonosti i karaktera potiče široku raznolikost obrazovnih oblika. Stoga, iako je put vjere najosobniji mogući put, budući da uključuje najdublju jezgru ljudske osobe i čovjekov odnos s Bogom, možemo pomoći svakoj osobi da ga poduzme. Ako u svojoj osobnoj molitvi pažljivo razmatramo način postojanja svakog djeteta, Bog će nam dati potrebno svjetlo za učinkovito djelovanje.

Prenošenje vjere, više od strategije ili programa, je napor za pomoći svakoj osobi otkriti Božji plan za njegov ili njezin život. Mi želimo svakome pomoći da samostalno otkrije u čemu se trebaju popraviti, gdje se trebaju promijeniti. Jer više je nego očito da sami ne možemo promijeniti nikoga: drugi se mijenjaju zato što to žele.

Nekoliko određenih točaka

Ovdje se može spomenuti nekoliko točaka vrlo važnih za prenošenje vjere. Prije svega možda, život pobožnosti unutar obitelji, blizina Bogu u molitvi i sakramentima. Kada roditelji ne „skrivaju“, čak i nenamjerno, ovo područje svoga života, odnos s Bogom očituje se djelima koji Ga čine prisutnim unutar obitelji, na prirodan način koji poštuje samostalnost djeteta. Izgovaranje zahvale prije jela, recitiranje s mlađima jutarnjih i večernjih molitava, učeći ih kako se ophoditi sa svojim anđelom čuvarom i iskazivati male znakove nježnosti prema našoj Gospi, određeni su načini za njegovanje krjeposti pobožnosti kod djece, dajući im sredstva koja ih mogu pratiti tijekom čitavog njihova života.

Drugo važno sredstvo je nauk. Pobožnost bez nauka je vrlo ranjiva

na intelektualne pritiske kojima će djeca biti izložena tijekom svojih života. Ona trebaju znanje apologetike koje je ujedno temeljito i praktično. Očito je, također i u ovom području, važno obratiti pozornost na zahtjeve pojedine dobi. Komentari na trenutno aktualnu temu ili knjigu poprilično često će pružiti dobru priliku za podučavanje doktrine starijoj djeci; ili mogu i ona sama biti ti koji će preuzeti inicijativu i pristupiti svojim roditeljima s pitanjima. Za mlađu djecu, satovi kateheze koje mogu imati u župi ili školi idealna su prilika roditeljima za ponoviti što su naučila ili za podučiti ih na zanimljiv način određenim točkama katekizma koje su možda bile preskočene. Poštovanje i ljubav koje roditelji iskazuju prema učenjima Crkve pomoći će djeci razumjeti važnost učenja Isusovog nauka.

Slijedeći ključan vid jest pomaganje da se krjeposti ukorijene kod djece. Ako pobožnost i nauk nisu popraćeni s čvrstim ljudskim krjepostima, dječje misli i osjećaji će u konačnici odražavati način na koji žive, a ne što im razum prosvijetljen vjerom nalaže. Oblikovanje krjeposti zahtijeva naglašavanje važnosti samo-discipline, marljivog rada, velikodušnosti i uzdržljivosti. Jer usvajanje ovih vrijednosti uzdiže ljudsku osobu iznad čisto fizikalnih prohtjeva i čini um osobe bistrijim, sposobnijim za shvaćanje stvarnosti duha. Roditelji koji odgajaju svoju djecu bez ikakve discipline – nikad im ne govoreći „ne“, već težeći za ispunjenjem svih njihovih prohtjeva – mogu biti uzrokom zatvaranja vrata njihovom duhu.

Biti snishodljiv prema djeci na ovaj način, iako se može činiti da potiče iz privrženosti, zapravo je često puta želja za poštedjeti sebe truda

potrebnog za učinkovito odgajanje djece, za postavljanje granica njihovim prohtjevima, za naučiti ih poslušnosti i strpljenju. A budući da su želje poticane konzumerizmom same u sebi nezasićne, padanje pod njihov utjecaj dovodi do hirovitog i egocentričnog stila života, spirale samo-traženja koja uvijek uključuje manjak ljudskih krjeposti i brige za druge. Odrastanje u svijetu u kojem su svi nečiji hirevi zadovoljeni guši duhovni život i može učiniti sebedarje i predanost gotovo nemogućima.

Konačno, potrebno je uzeti u obzir pritisak današnjeg okruženja jer on može biti vrlo uvjerljiv. Svi poznajemo djecu koja su odgajana u pobožnom okruženju, a koja su odmaknuta od vjere okruženjem s kojim se nisu bili spremni suočiti. Stoga roditelji trebaju biti vrlo oprezni s obzirom na mjesta gdje se djeca obrazuju, i pomoći stvoriti ili

potražiti mjesta koja potiču rast u vjeri i ljudskim krjepostima. Uloga roditelja ovdje je slična onome što se događa u vrtu. Mi nismo ti koji činimo da biljke rastu, ali možemo pružiti gnjojivo i zalijevati ono što treba te osigurati prikladno okruženje.

Sv. Josemaría jednom je savjetovao skupinu roditelja: „Ne skrivajte svoju pobožnost. Ponašajte se časno. Ona će tada naučiti, i vaša djeca bit će kruna i radost vaše zrele dobi i starosti.“[6]

A. Aguiló

Fusnote:

[1] Sv. Josemaria, Susret, Retamar, Madrid, 28. listopada 1972.

[2] Benedikt XVI, Govor tijekom molitvenog bdijenja za Svjetski dan mladih, Köln, 20. kolovoza 2005.

[3] *Razgovori s msgr. Escrivá de Balaguer*, 103.

[4] *Isto.*, 100.

[5] Sv. Josemaria, *Susret s Kristom*, 27.

[6] Sv. Josemaria, *Susret*, Pozoalbero, Jerez de la Frontera, 12. studenog 1972.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/hr-hr/article/
prenosenje-vjere-i/](https://dev.opusdei.org/hr-hr/article/prenosenje-vjere-i/) (9.08.2025.)